

Nedim Gürsel

Berlin Günleri (2)

28.01.2004

Gece, Gültekin Emre'den dönüşte, Rahime'nin hazırladığı özenli sofrada leziz yemekleri yedikten sonra, belki rakının etkisiyle, belki İstanbul'u, Paris'i, uzakta bıraktıklarımı özlediğim için Steglitz'in oralarda kayboldum. Yanlışlıkla bildiğim otobüs kartı bir korunun kıyısına bıraktı beni. Ne gelip geçen bir araba ne görünürde metro durağı vardı. Korunun içlerine daldım, belki köpeğini gezdiren ya da bu saatte -neden olmasın, Almanya burası!- koşu yapan birine rastlarım diye. Ya da “kayınların arasında sarı sıcak bir pencere”ye. Yalnızca kar ve karanlıkla karşılaştım. Neyse ki yolu aydınlatan lambalar vardı. Bir süre yürüdüktan sonra onlar da geride kalınca korkuya kapıldım. Ya bir canı çıkarsa saklandığı ağacın arkasından, bıçağını kalbime, Nâzım'ın deyimiyle zaten “hasretten delik deşik olmuş” kalbime saplarsa. Ya da azgın bir köpek keserse yolumu. Hatta kurt da olabilir, bu karlı havada kurtlar neden inmesin koruya! Derken geçenlerde İstanbul'dan aldığım bir mektup düştü aklıma. Kızlar “kurt amca” diyorlarmış artık bana, “elinden bir uçan bir de kaçan kurtulur, uzak durmalı bu adamdan” diyorlarmış. Hoşuma gitmedi desem yalan olur. Ama sonra düşündüm bir an, doğruluk payı da taşıyan bu yargıdan, bu acayip şöhretimden utandım. Kurt olsaydım böyle yalnız, “çarnaçar” kaybolur muydum bir ormanda? Resimli Dünya'nın girişine boşuna yazmadım Dante'nin dizelerini: “Nel Mezzo del cammin di nostra vita/mi ritrovai per una selva oscura/che la dritta via era smarrita.” Boşuna yaşamadım çoğu gidip azı kalan bu hayatı. Ne kurt oldum ne kuzu. La Fontaine'in masalını Türkçeye çevirdiğim doğru, anneciğim Memet Fuat'a gidip Orhan Veli'nin çevirisinden daha iyi yaptığımı söylediğinde on beşimdeydim. Demek ki o günlerden kalma bendeki bu hırs, bu yırtıcı eğilim. Zaten sonunda hep kurt zararlı çıkar, yaptığı kötülüğün bedelini fazlasıyla ödeyerek. Anneleri evde yokken pençesini una bulayıp kandırdığı, sonra da neyse ki parçalamadan yalayıp yutuverdiği oğlakları avcılar canavarın karnını yarıp çıkarırlar, yerlerine de taş doldururlar. Öğle uykusundan uyanıp göle su içmeye indiğinde taşların ağırlığından boğulur gider zavallı kurt amca, yedi oğlaklar ise -Kur'an'daki yedi uyurlar gibi- anneleriyle mutlu yaşamlarına devam ederler. Ölen hep kurttur

sonunda, kurbanlar ise, güya suçsuz oldukları için, ölümsüz. Çocukluğumda bayılırdım bu kurt masallarına. Şimdiyse küçük kızım okuyor. Zaten onun sayesinde, bu masallar, böylesine canlı belleğimde. Kim bilir belki o da kurt amca olarak görüyordur beni. Yine de, öyle görse bile, korkmadığı belli.

Kurt değilim, hayır! En azından Berlin'de öyle hissetmiyorum kendimi. Kırmızı şapkalı kız rolünde olduğumu bile söyleyebilirim. Kurt, büyükanne kılığında yatağıma girmiş de benim haberim yok. “Burnun neden böyle büyük?” diye sorduğumda “Kokunu daha iyi almak için küçüğüm” diyecek.

— Peki ya gözlerin, onlar neden böyle yusuvarlak parlıyor?

— Seni daha iyi görebilmek için tatlım.

— Dişlerin de bir tuhaf. Nasıl da sipsivri uzamışlar!

— Seni daha iyi yiyebilmek için bebeğim!

Ve üzerime saldırıp bir lokmada yutacak beni. Kurt Berlin aslında, bunu daha önceden görmeliydim

Korudan çıkıp yolumu bulmam kolay olmadı. Her adımda karanlığa gömülüyormuşum gibi bir duygu içindeydim. Neyse ki kar yağmış, geceye az da olsa şavkı vurmuydu. Üşüyordum. Oysa kalın bir palto vardı üzerimde, Sen Petersburg'dan aldığım samur kürklü kalpağı başıma geçirmiş, kulaklarıma dek indirmiştim. İçimde güneşler açıyordu, Türkiye'nin, Akdeniz'in, kumsalda geçen eski yazların güneşleri. Yine de, üşüyordum işte, gece eve yalnız dönüşlerin, yatakta -koskocaman odanın geniş yatağında- beni bekleyen bir kadın bile olmadığı bilmenin kederiyle ürperiyordum. Bir yandan da yalnızlığın tadını çıkarıyordum sanki, temiz havayı, kuru soğuğu, ağaçlarla birlikte tüm manzarayı içime çekerek.

Derken S Bahn istasyonunu buldum. Peronda sarı kırmızı boyalı treni beklerken geçen yazı anımsadım. Ne güzel bir yazdı, eşim ve kızım ile birlikte Berlin'i çevreleyen ormanlarda dolaşmış, göllere girmiş, gölgede dinlenip derin uykulara dalmıştık. Sonra, onlar Paris'e gittikten sonra da sürüp gitmişti yaz, sıcaklar bir türlü bitmek bilmemişti.

Beni Halensee'ye götürecek son treni beklerken uzakta, rayların ötesindeki karanlık yapıların arasında tek tük ışıklar yanıyordu. Havada kar sessizliği, içimde çocukluğumun artık geri gelmesi mümkün olmayan, bir anne yumuşaklığındaki sıcak geceleri vardı. Otobiyografimin ilk kitabı olarak tasarladığım *Sağ Salim Kavuşak*'ı o ıssız, serin, tıpkı bu istasyona benzeyen banliyö istasyonunun yanındaki kahvede, Schlachtensee gölünden gelen kahkahaların, suya giren, oynaşan genç kızlarla delikanlıların çığlıklarını dinleyerek, onların yaşında olmadığuma hayflanarak yazdım. Şimdi kış. Şimdi Berlin'de hava kapalı, sokaklar karlı, kahveler ıssız. Yazdan kalan pek bir şey yok çevrede. Belki birkaç imge, giderek solan anılar, fısıltıya dönüşen, geceleyin uykularımı bölen sesler. Ve o kahvede, ağaçların gölgesinde yazdığım satırları gece

evde temize çekerken gelen ağlama nöbetleri. Artık geri gelmesi, bana dönmesi mümkün olmayanların özlemi, gelip geçen günler, geçen hayatım ve istediğim şeyleri -örneğin Berlin'de Sonbahar'- henüz yazamamış olmanın sıkıntısı.

Gece, karlı peronda tek başıma tren beklerken bu sessizliği, çıplak ağaçları, tek tük ışıkları, diyeceğim Berlin'deki yalnızlığımı mazohist bir hazla, kabuk tutmuş da olsa bazen içimde hâlâ kanayan bir yaranın acısıyla sevdiğimi fark ettim.

18.02.2004

Rathenauerplatz'dan 129 numaralı otobüse binip üst kattaki en ön koltuğa yerleşiyorum hemen. Gecenin bu saatinde otobüs تنها oluyor. Hele üst katta, çoğu kez, tek başıma katediyorum Berlin'i. Halensee'den Kreuzberg'e eski Batı Berlin'i. Bir tiyatro locasında gibiyim. Az sonra, perde açıldığında, hayaletler dansı başlayacak. Hitler bunkerinden çıkıp Eva Braun ile kol kola açacak dansı, onları çocuklarını zehirledikten sonra intihar eden Goebbels ile karısı izleyecek, belki pazubentlerinde gamalı haçlarla yaverleri de katılacak dansa. Ve Berlin'de iz bırakmış tüm lanetli ölümler. Bizimkilerden Talât Paşa örneğin. Onun da yüz binlerce Ermeni'nin kanına bulanmadı mı eli, bu kentte öldürülmeden önce تنها emrini bizzat kendisi vermedi mi? Ya Rosa Luxemburg? O lanetli bir ölü değil gözümde, hayaletler dansında görmeye kıyamam Rosa'yı, olsa olsa otobüs Landwehr kanalının üzerindeki köprüden geçerken aşağıya baktığımda suda hayalini görürüm. "Duvar" adlı öykümde yazdığım gibi yüzü ıştır suda, saçları dalgalanmaya başlar. Ofelya'ya özenip kayar gider karanlık suyun yüzeyinden, dipçigin altında açtığı yaradan, şakağındaki kurşun deliğinden habersiz. Evet, az sonra hayaletler dansı başladığında kent bir dekor olmaktan çıkıp katılır dansa. Ama az sonra.

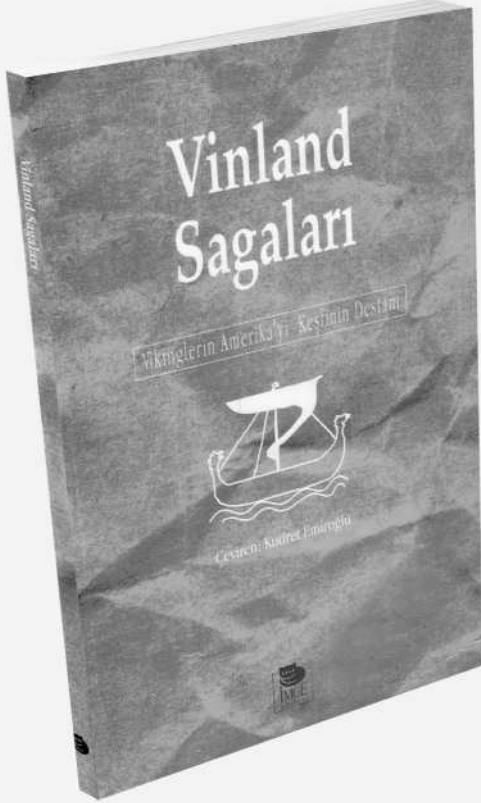
Ku'Damm boyunca ışıklı, albenili vitrinler, içlerindeki en pahalı mallarla sıralanıyor peş peşe. Bu cadde Batı'nın vitrini mi hâlâ bilemem, ama geceleyin kahvelerinde oturduğumu, lokantalarında yemek yediğimi, buluşma evlerine girip çıktığımı ve her defasında Berlin'de olmanın, Berlin'i yaşamının heyecanı ile kalbimin küt küt attığını bilirim. Çünkü Berlin ne İstanbul gibi acı veriyor bana ne de Paris gibi özgürlüğümü kısıtlıyor. Çınarların altından hızla geçip gidiyoruz işte. Trafik de, ne İstanbul'daki ne de Paris'teki gibi tıkanıyor. Yalnızca özgür olan ben değilim, yol da serbest. Sağlı sollu yeni yapılar, cam, çelik yığını mekânlar ve birden, yıkım günlerinin içinden çıkıp gelen bir hayalet: Kaiser Wilhelm Gedachtniskirche. Taş duvarları, bombardımandan bu yana işlenmeyen saati ve uçmuş çatısıyla belki o da katılır hayalet dansına, yalnızca naziler değil, sivil halkla birlikte kıyameti yaşayan tapınaklar da suçluymuş, onların da yerle bir olması gerekiyormuş.

Europa Center, ne Avrupa'nın merkezi artık ne de modern mimarinin simgesi. Postdammerplatz'ın yanında esamesi bile okunmaz. Onu solda, Ka De We'yi sağda bırakıp Urania'ya

sapıyoruz. Sapar sapsız da daha karanlık bir kent beliriyor, sanki daha gizemli, tüm sırlarını açığa çıkarmaktan çekinir gibi. Kanal boyunca ağaçlar yine yapraklarını dökmüş oluyor, pencereler yine karanlık; boş arsalar, içlerinde kimin kaldığı meçhul büyük oteller geçiyor camdan. Arada bir de dördürtlük, modern yapılar. Ve Kreuzberg'e doğru boş caddeler boyunca yol alıyoruz.

Dönüşte, bu kez Kreuzberg'de yaşayan Türk dostların neşesi, taşkınlığıyla yine aynı koltuğa yerleşiyorum. Dumanlı kahvelerin uğultusu hâlâ kulaklarımda uğulduyor. Çay bardaklarının şakırtısı tavla oynayanların sesine karışıyor. Bir başka kentten Berlin'e geliyorum sanki, bir Anadolu kentinden. Başörtülü kadınlarla posbıyıklı adamları -hemşerilerimi- kalabalık aileleri, arabesk müzikleri, dertleri ve neşeleriyle orada bıraktığımı biliyorum. 129'un locasında, Kreuzberg'den Halensee'ye gidip gelmelerim, sevgili Aras Ören'in deyişiyle, Berlin'den Berlin'e gece yolculuklarım böyle sürüp gidiyor.

İ M G E K İ T A B E V İ Y A Y I N L A R I

Vinland Sagaları

Vikinglerin Amerika'yı Keşfinin Destanı

Vikinglerin Cristoforo Colombo'dan beş yüz yıl önce, Amerika'yı bulup yerleşmesinin öyküsü.

Türkçesi: Kudret Emiroğlu
Yayına Hazırlayan: Yusuf Eradam

111 Sayfa
7 YTL

İMGE kitabevi